

Handläggare: Birger Nicander
Telefon: 08-508 200 30

RÅD OM BEVARANDE OCH GALLRING AV HANDLINGAR INOM DEN KOMMUNALA SOCIALTJÄNSTEN M.M.

Svar på remiss från kommunstyrelsen

FÖRSLAG TILL BESLUT

1. Vantörs stadsdelsnämnd åberopar förvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 5 december 2005 som svar på remissen Råd om bevarande och gallring av handlingar inom den kommunala socialtjänsten m.m.

Monika Viklander
stadsdelsdirektör

Anders Lindström
avdelningschef

SAMMANFATTNING

Stockholms stad har beretts tillfälle att yttra sig över "Råd om bevarande och gallring av handlingar inom den kommunala socialtjänsten m.m." Dispositionen i förslaget till en tredje upplaga är förändrat jämfört med tidigare upplagor. Handlingarna redovisas i möjligaste mån i de processer och sammanhang där de uppstår.

Stockholms stadsarkiv yrkar som arkivmyndighet numera allt oftare att arkivbildning skall ske digitalt. Förvaltningen pekar på vikten av att utveckling av regler och rekommendationer om arkivbildning följer samma takt som utvecklingen av informationsteknologiska verktyg (IT-verktyg) för dokumentation av handläggning och reflekterar över frågan till vem författningar och allmänna råd kan riktas.

ÄRENDETS BEREDNING

Ärendet har utarbetats inom strategi- och planeringsavdelningen.

BAKGRUND

Stockholms stad har beretts tillfälle att yttra sig över ”Råd om bevarande och gallring av handlingar inom den kommunala socialtjänsten m.m.” Förslaget till en tredje upplaga av allmänna råd är utarbetat av samrådsgruppen för kommunala arkivfrågor, i vilken ingår representanter för Riksarkivet och Sveriges Kommuner och Landsting.

De allmänna råden tillämpas i följande verksamheter: socialtjänst, färdtjänst, flyktingverksamhet, verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, tillståndgivning i alkoholfrågor, konsumentvägledning och budgetrådgivning samt skuldsanering.

Dispositionen i förslaget är förändrat jämfört med tidigare upplagor. Handlingarna redovisas i möjligaste mån i de processer och sammanhang där de uppstår. Detta innebär att vissa handlingstyper återkommer på flera ställen i råden. Förändringarna är gjorda för att bättre anpassa rådets användbarhet till hur handlingarna i de flesta fall förvaras och hanteras.

I Stockholms stad är det stadsarkivet som fattar beslut om gallring av allmänna handlingar vid stadens förvaltningar, bolag och stiftelser, dels generella gallringsbeslut, dels myndighetspecifika gallringsbeslut.

STADSDELSFÖRVALTNINGENS SYNPUNKTER

Förslag till den tredje upplagan av allmänna råd har en processororienterad disposition. Handlingarna redovisas i möjligaste mån i de processer och sammanhang där de uppstår. Handläggning i offentlig verksamhet präglas idag av snabba förändringar. Det är viktigt att regler och rekommendationer om arkivbildning följer samma takt. En processororienterad disposition är ett exempel på nytänkande i rätt riktning.

Processororientering av administrativa rutiner åstadkommes då man implementerar IT-verktyg och samtidigt förändrar sitt sätt att organisera arbetet. Administrativa processer är föränderliga. Genom att ständigt utvärdera flödena åstadkommer man en förbättrad handläggning och ett rationellt arbetsätt.

För att följa utvecklingstakten inom dokumentation av administrativa processer med stöd av IT-verktyg måste man ifrågasätta de äldre rutinerna för arkivbildning. Givet

förändringstakten så kanske ett övergivande av ett traditionellt klassifikationsschema till förmån för en processororienterad disposition inte är tillräckligt nytänkande och möjligtvis inte heller ändamålsenligt.

Ett exempel på mera genomgripande nytänkande skulle kunna vara att ställa sig frågan till vem allmänna råd för bevarande och gallring bör riktas. Stockholms stadsarkiv yrkar som arkivmyndighet numera allt oftare att arkivbildning skall ske digitalt och flertalet arkivbildare dokumenterar idag handläggningen med hjälp av IT-verktyg. Inte sällan uppstår det inkongruens då dessa verktyg inte innehåller funktioner eller stödjer uppfyllande av de krav som författningarna ställer på arkivbildaren. Enskilda arkivbildare försöker i möjligaste mån uppfylla arkivmyndigheternas krav men har liten möjlighet att påverka IT-verktygens funktioner. Ett mer genomgripande nytänkande till förmån för arkivbildningen skulle kunna vara att författningar och allmänna råd riktades till de som utvecklar IT-verktyg.

Enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) skall personakter gallras efter 5 år med undantag för personakter födda dag 5, 15, 25. I dagsläget är det oklart om gallringsskyldigheten gäller retroaktivt från lagens tillkomst 1994, eller om gallringsfristen bara ska tillämpas från och med 2005 då lagen ändrades. En gallring motiveras med att den personliga integriteten skyddas. Förvaltningen menar att en tillämpning av en enhetlig bevarandepincip ger ett tydligare arkiv och förordar därför att gallringsfristen 5 år skall gälla från LSS tillkomst 1994.

I kapitlet om ekonomiskt bistånd föreslås att kopior av räkningar från läkare, optiker, begravningsentreprenör, m.fl. som utgör underlag för utbetalning gallras efter 5 år eller bevaras i akter för personer födda dag 5, 15, 25. Detta är en onödigt lång gallringsfrist för ett mycket omfattande material. Ett alternativt förslag är att dessa handlingar kan gallras vid inaktualitet under förutsättning att utgifterna har verifierats i akten.

I fråga om termen ”handikappomsorg” eller ”omsorg om funktionshindrade” bör användas så kan vi konstatera att Stockholm stad har övergått till det senare begreppet. Förvaltningen förordar alltså ”omsorg om funktionshindrade”.

I kapitlet för individ- och familjeomsorg skall rapporter och anmälningar som inte tillhör ärende och inte ger upphov till ärende föreslås gallras efter 5 år. Den typen av handlingar finns även inom övriga verksamheter, t.ex. omsorg om funktionshindrade och äldreomsorg. Förvaltningen förordar att förslaget kompletteras i denna del.

I kapitlet om äldreomsorg finns det förutom ett avsnitt för handlingar i personakt som uppstår i verkställigheten, olika avsnitt för handlingar som uppstår inom olika utförarenheter: hemtjänst, särskilda boendeformer, dagverksamheter, nattpatruller m.m. I rätt stor utsträckning är det samma handlingar som förekommer inom dessa olika verksamheter. Här kan vi se en svaghet i dispositionen efter de processer och sammanhang där handlingar uppstår. Det finns en överlappning av de handlingar som räknas upp här och under det inledande avsnittet för handlingar som uppstår i verkställigheten. Förvaltningen förordar att handlingarna grupperas på ett mer

överskådligt sätt utan överlappning. Handlingar om nycklar, larm, förteckningar över brukare, privata medel m.m. är ju samma handlingar oavsett om de uppstår inom ett servicehus eller hemtjänst.

BILAGOR

1. Råd om bevarande och gallring av handlingar inom den kommunala socialtjänsten m.m.